

**HØRINGSNOTAT MED FORSLAG OM NY BESTEMMELSE I
KOMMUNELOVEN §10 B OM RÅD I KOMMUNER OG
FYLKESKOMMUNER FOR UNGDOM, ELDRE OG PERSONER MED
FUNKSJONSNEDESETTELSE.**

HØRINGSUTTALELSE FRA SENIORRÅDET I FROGNER BYDEL.

**Bydel Frogners seniorråd vil beholde Eldreloven og er imot
innføring av ny bestemmelse i Kommuneloven.**

Eldreloven av 1991 bidrar til å synliggjøre de eldre / seniorenne som en stadig mer betydningsfull gruppe, og den medvirker til å sette fokus på de behovene eldre har, og på deres rolle i samfunnet. Eldreloven gir økt legitimitet til de eldre og er et uomtvistelig redskap for eldres påvirkningskraft og gjennomslagskraft. At de eldre har en egen og separat lov for sine eldreråd/ seniorråd synliggjør betydningen av denne gruppen i befolkningen, og den er en spore til at eldre engasjerer seg i politikken på ulike nivå.

Frogner seniorråd viser til høringsnotat i ovennevnte sak utsendt fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (AMD) til byrådsavdeling for eldre, helse og sosiale tjenester i Oslo, som har videresendt saken til bydel Frogner. Vi beklager at høringsfristen som byrådsavdelingen har satt er svært knapp, ikke minst fordi saken er svært viktig.

Frogner seniorråd har følgende kommentarer til høringsnotatet:

Saken gjelder forslag om å oppheve den godt fungerende Eldreloven av 8. november 1991 nr. 76 (og loven om råd for personer med nedsatt funksjonsevne av 2005), og erstatte disse lovene med en ny generell bestemmelse i Kommuneloven (§ 10 B) om råd for ungdom, eldre og personer med nedsatt funksjonsevne. Målsettingen med dette forslag til lovendring, slik det synes å fremgå av høringsnotatet, er å samle reglene om kommunal organisering på ovennevnte områder i Kommuneloven. Det fokuseres også mye på å løfte frem bedre brukermedvirkning for ungdom.

Eldreloven foreslås altså opphevet og isteden foreslås det i høringsnotatet at med hjemmel i en ny § 10 B i Kommuneloven vil departementet (AMD) ” seinare fremje forslag om forskrifter for kvar einskild medverknadsordning ” altså særskilte forskrifter om ungdomsråd eller annen form for ungdomsmedvirkning, forskrift om eldreråd og forskrift om råd for personer med funksjonsnedsetting (s. 17 i notatet).

I høringsnotatet hevder deretter departementet at ved å samle alle medvirkningsordninger i en felles lovbestemmelse med forskrifter tilpasset hver av de tre ordningene, vil ” Rettane som eldre (og personar med nedsatt funksjonsevne) har etter dei lovene vi har i dag, bli ført vidare, og ingen av desse gruppene kjem dårlegare ut” (vår utheving).

Frogner seniorråd deler ikke denne vurderingen. Vi ønsker ikke at Eldreloven av 8. november 1991 nr. 76 skal oppheves. Vi mener at dette vil føre til at eldre kommer dårligere ut av følgende grunner:

1. Vi mener at de eldre kommer klart dårligere ut ved å inngå i en "oppsamlings"-bestemmelse i Kommuneloven sammen med ungdom og funksjonshemmede. Vi mener at det gir seg selv nettopp ved at eldre da mister den viktige støtten som Eldreloven gir oss. Det er ikke - og har ikke vært - noe problem at saksbehandlingsreglene i kap. 6 i Kommuneloven også omfatter råd for eldre. Eldrerådene klarer fint å forholde seg til relevante regelverk, det gjelder så vel Kommuneloven som Offentlighetsloven, Forvaltningsloven og andre norske lover.

2. Da Eldreloven i sin tid ble vedtatt, drøftet man også hvorvidt eldreråd skulle lovfestes i egen lov eller i Kommuneloven, men forslaget var at rådet skulle reguleres i egen lov, som da også ble vedtatt av Stortinget. Intet har endret seg siden den gang, tvert om. Gruppen eldre i vårt samfunn har siden økt både i antall og i viktighet. Og Eldreloven bidrar til å synliggjøre de eldre / seniorene som en stadig mer betydningsfull gruppe, og den medvirker til å sette fokus på de behovene eldre har, og på deres rolle i samfunnet. Eldreloven gir økt legitimitet til de eldre og er et uomtvistelig redskap for eldres påvirkningskraft og gjennomslagskraft. At de eldre har en egen og separat lov for sine eldreråd/ seniorråd synliggjør betydningen av denne gruppen i befolkningen, og den er en spore til at eldre engasjerer seg i politikken på ulike nivå.

3. Dersom eldrerådene slås sammen med andre råd og representasjonsformer i en generell bestemmelse i Kommuneloven, vil dette etter vår oppfatning klart svekke de eldres synlighet i samfunnet og dermed svekke deres muligheter for engasjement i samfunnet. Dette synes ikke å være i tråd med regjeringens politikk om å utvikle et mer aldersvennlig samfunn. Eldreloven og dens synlighet bidrar til at eldre oppmuntres til å engasjere seg aktivt i drøftelser av planlegging og samfunnsutvikling, boligpolitikk, lokalt

kulturliv og transportløsninger og i helse- og omsorgssektoren. En separat Eldreløve øker mulighetene for en sunn aldring.

4. Vår oppfatning om at Eldreløven må beholdes styrkes ytterligere av at mens det i Eldreløvens § 3 heter at :” **Eldrerådet skal ha til handsaming alle saker som gjelder levekåra for eldre**”, så fremgår det av høringsnotatet (s.20) at det i de kommende forskrifter skal stå at: ”føremålet med rådet er å leggje til rette for **at eldre blir sikra ein brei, open og tilgjengelig brukarmedverknad i saker som betyr særleg mykje for levevilkåra til de eldre.**”.

Mens altså loven i dag **sikrer** rådene rett til å behandle **alle** saker som berører eldre, vil forskriften innskrenke denne retten til å gjelde kun i saker som betyr **særleg mykje** for eldre. Hvem skal avgjøre om en sak betyr særleg mykje eller ikke? I tillegg refereres det til brukarmedverknad. Betyr det at rådene heretter bare skal få behandle saker der eldre er ”brukere” i den vanlige betydning av begrepet i eldreomsorgen, f. eks. brukere av hjemmetjenester, og ikke saker som gjelder offentlige og private tiltak som kan få konsekvenser for eldre, ikke som ”brukere” men som mennesker som på grunn av alder blir påvirket av tiltakene på en helt annen måte enn de yngre?

5. Frogner seniorråd reagerer også på at det her fremmes forslag om lovendring mens de forskriftene som skal følge den nye lovbestemmelsen i § 10 B **ikke er utarbeidet**. Man er således ikke i stand til å ta stilling til innholdet i forskriftene på det tidspunkt da man skal ta stilling til lovendringen. Vi vil videre påpeke at forskrifter lett lar seg endre. Rettigheter som måtte bli nedfelt i forskriftene kan således fort endres og eventuelt svekkes senere.

6. Det fremgår av høringsnotatet at formålet med dette forslaget er å forenkle administreringen av rådene både for

sentraladministrasjonen, kommunene, fylkestingene og bydelsutvalgene. Frogner seniorråd kan ikke se at en slik forenkling bidrar til annet enn å nedprioritere en viktig og stadig viktigere og større del av befolkningen, nemlig de eldre. Regjeringen har nylig lagt frem en strategi for et aldersvennlig samfunn og har satt de eldre på den politiske dagsorden. Da må man ikke samtidig svekke det organet de eldre har for å ivareta sine behov og fremme sine saker ved å oppheve Eldreloven og la eldrerådene bli en sekkepost i Kommuneloven.

7. Det er i den forbindelse med forundring vi noterer at de unge nevnes først i det nye forslaget til § 10 B, men vi tar det som et tegn på at målsettingen med dette forslaget ikke minst er i få på plass et ensartet regelverk for de unge i og med at ungdomsmedvirkning har vært praktisert ulikt i kommunene, mens eldre og funksjonshemmedes rettigheter er regulert i egne lover. Å styrke ungdommens medvirkning støtter vi fullt ut, men det kan gjøres uten at det skjer på bekostning av de eldre.

8. Det fremgår av høringsnotatet at Norge også gjennom internasjonal rett (se s. 15) er pålagt å realisere retten til innbyggerdeltakelse. Vi mener at en egen lov for eldreråd sikrer slik deltakelse og dermed ivaretar våre internasjonale forpliktelser best mulig. Dersom disse bestemmelsene nærmest " gjemmes bort" i Kommuneloven mener vi at eldres deltakelse i samfunnet klart svekkes.

Konklusjon: Bydel Frogner seniorråd ønsker å beholde Eldreloven av 8. november 1991 nr. 76.

Vi ønsker også at loven styrkes som følger :

- Det bør være faste regler for antall medlemmer til eldrerådet (ref. §2)
- Alle lokale lag og foreninger som har som hovedformål å ivareta de eldres velferd og sosiale forhold skal kunne fremme forslag på kandidater til eldreråd
- Eldrerådet skal bestå som eget lovhjemlet råd slik som nå, og ikke kunne slås sammen med andre råd
- Kommunen /bydelen skal stille hensiktsmessige møtelokaler til disposisjon for rådet og en sekretær som er saksbehandler for rådet
- Kommunen/bydelen har ansvar for informasjon til og opplæring av medlemmene i eldrerådet for derved å styrke rådernes kompetanse
- Kommunen/bydelen skal utarbeide et reglement og et mandat for rådet, i samarbeid med rådet
- Kommunen/bydelen har ansvar for å påse at eldreperspektivet er ivaretatt i alle styredokumenter
- Kommunen/bydelen skal dekke omkostningene for eldrerådet, og det skal avsettes et eget beløp i budsjettet for eldrerådet som skal dekke rådsmedlemmers deltakelse på møter, konferanser og lignende
- Eldrerådets sammensetning med kontaktdata skal gjøre kjent på kommunens/ bydelens hjemmesider. Det gjelder også innkallingene til møtene og referatene fra møtene
- Det påhviler fylkesmannen å påse at den enkelte kommune / bydeler overholder sine forpliktelser overfor eldrerådene når det gjelder å benytte dem som rådgivere og som høringsinstans

i alle saker som angår eldres situasjon og at initiativ som fremmes av det enkelte eldreråd følges opp.

Oslo, 5. april 2016

For Seniorrådet i Frogner bydel

A handwritten signature in black ink, reading "Mette Kongshem". The signature is written in a cursive, flowing style.

Mette Kongshem

Leder